

## **Порядок і методологія оцінки навчальних потреб суддів**

### **1. Загальні положення**

1.1. Порядок і методологія оцінки навчальних потреб суддів (далі – Порядок) – локальний нормативно-правовий акт, що регламентує правові та організаційні засади визначення навчальних потреб суддів Національною школою суддів України (далі – НШСУ).

1.2. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України “Про судоустрій і статус суддів” (далі – Закон), Положення про регулярне оцінювання суддів, затвердженого рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 29 вересня 2025 року № 181/зп-25, Концепції національних стандартів суддівської освіти, схваленої Науково-методичною радою НШСУ (протокол від 23 грудня 2014 року № 5), Бангалорських принципів поведінки суддів від 19 травня 2006 року, Висновку № 4 (2003) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо належної підготовки та підвищення кваліфікації суддів на національному та європейському рівнях, Принципів суддівської освіти Європейської мережі суддівської освіти (EJTN) від 10 червня 2016 року, Декларації принципів суддівської освіти Міжнародної організації суддівської освіти (IOJТ) від 8 листопада 2017 року.

1.2. Оцінка навчальних потреб суддів – це процедура визначення індивідуальних потреб суддів з урахуванням досвіду роботи суддів, рівня і спеціалізації судів, у яких вони працюють.

1.3. Визначення навчальних потреб суддів здійснюється з метою виявлення потреб суддів у навчанні, узагальнення навчальних потреб на основі їх оцінки, використання результатів оцінки навчальних потреб суддів при проведенні початкової підготовки суддів, підготовки суддів для підтримання кваліфікації, періодичного навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації, підготовки суддів, яких обрано на адміністративні посади.

1.4. Дія цього Порядку поширюється на суб'єктів правовідносин, що виникають під час визначення навчальних потреб суддів, зокрема на:

- суддів, які беруть участь у навчальних заходах;
- розробників навчальних курсів;
- викладачів (тренерів);

- працівників НШСУ, що залучені до розробки матеріалів навчальних курсів, навчальних та інших заходів.

## **2. Порядок оцінки навчальних потреб суддів**

2.4. Етапами оцінки навчальних потреб є збір відповідної інформації, аналіз та її узагальнення, урахування отриманих даних у навчальному процесі.

2.4.1. Збір інформації про навчальні потреби суддів здійснюється:

2.4.1.1. розробниками навчального курсу за результатами його апробації та у разі отримання інформації щодо необхідності актуалізації курсу;

2.4.1.2. викладачами (тренерами), модераторами, фасилітаторами під час проведення навчального заходу.

У разі виявлення навчальних потреб суддів під час такого заходу, що вимагає внесення змін до Плану науково-дослідної та науково-методичної роботи НШСУ на відповідний рік, Стандартизованої програми підготовки суддів, Каталогу навчальних заходів періодичного навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації, розробки (актуалізації) навчального курсу, програми заходу чи доповнення навчального курсу додатковими матеріалами, викладач (тренер), модератор, фасилітатор має повідомити про це відповідальну особу за проведення навчального заходу від НШСУ (далі – координатор навчального заходу та/або координатор);

2.4.1.3. координатором навчального заходу шляхом спостереження за проведенням навчального заходу (виконанням практичних завдань, обговорень, підведенням підсумків тощо).

Координатор за результатами навчального заходу складає Звіт координатора навчального заходу (далі – Звіт), у якому зазначається інформація про виявлені координатором, викладачами (тренерами), модераторами, фасилітаторами навчальні потреби суддів. Звіт передається керівнику структурного підрозділу, у якому працює координатор, для складання доповідних записок із узагальненою інформацією про виявлені навчальні потреби суддів.

2.4.1.4. працівниками НШСУ під час проведення наукових досліджень, опрацювання джерел інформації щодо навчальних потреб суддів, розробки навчальних курсів, участі у заходах (конференціях, круглих столах, міжвідомчих робочих зустрічах, підвищенні кваліфікації шляхом взаємного обміну тощо).

У разі виявлення навчальних потреб суддів, працівники НШСУ подають відповідну інформацію керівнику свого структурного підрозділу для складання доповідних записок із узагальненою інформацією про виявлені навчальні потреби суддів.

2.4.2. Аналіз, узагальнення зібраної інформації про навчальні потреби суддів здійснюється структурними підрозділами НШСУ, які складають доповідні записки за підсумками цієї роботи, що мають містити:

2.4.2.1. перелік тем із зазначенням видів навчальних заходів (інтерактивна лекція, тренінг, семінар-практикум, круглий стіл тощо) та їх тривалості (у академічних годинах), розподілених за окремими галузями права. Нарізно наводяться теми із зазначенням видів навчальних заходів, а також їх тривалості, метою яких є розвиток «м'яких навичок» (soft skills) та ті, що стосуються неправових тем.

2.4.2.2. Навчальні заходи, проведення яких потребує розробки нових матеріалів (актуалізації), зазначаються окремо від навчальних заходів, матеріали для проведення яких наявні в НШСУ. Також окремо зазначаються навчальні заходи, програми яких потребують незначної зміни з огляду на виявлені навчальні потреби суддів, чи необхідне доповнення навчальних курсів додатковими матеріалами.

2.4.2.3. Стосовно кожного навчального заходу має бути вказано його мету, навчальні цілі щодо оволодіння знаннями, навичками, формування ставлення, а також очікувані результати.

2.4.3. Доповідні записки з узагальненою інформацією про виявлені навчальні потреби суддів подаються структурним підрозділом:

2.4.3.1. для формування проєктів Програм початкової підготовки за Загальним та Спеціалізованими (за юрисдикціями) блоками – до структурного підрозділу НШСУ, що відповідає за підготовку суддів;

2.4.3.2. для формування проєктів Стандартизованих програм підготовки суддів – робочим групам за напрямками спеціалізацій;

2.4.3.3. для формування проєкту Каталогу навчальних заходів періодичного навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації – до структурного підрозділу НШСУ, що відповідає за підготовку суддів.

2.4.4. Урахування в навчальному процесі навчальних потреб суддів здійснюється структурними підрозділами та робочими групами НШСУ. Доповідні записки про виявлені навчальні потреби суддів та джерела інформації щодо навчальних потреб суддів ураховуються в процесі формування проєктів:

2.4.4.1. Програм початкової підготовки за Загальним та Спеціалізованими (за юрисдикціями) блоками;

2.4.4.2. Стандартизованих програм підготовки суддів робочими групами за напрямками спеціалізацій;

2.4.4.3. Каталогів навчальних заходів періодичного навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації.

2.4.5. За результатами опрацювання доповідних записок про виявлені навчальні потреби, джерел інформації щодо навчальних потреб суддів можуть бути прийняті рішення про:

2.4.5.1. включення навчального заходу, проведення якого не потребує розробки матеріалів та їх актуалізації (за виключенням незначної зміни програми чи доповнення матеріалів), до проекту Програми початкової підготовки за Загальним та Спеціалізованими (за юрисдикціями) блоками;

2.4.5.2. включення навчального заходу, проведення якого не потребує розробки матеріалів та їх актуалізації (за виключенням незначної зміни програми чи доповнення матеріалів), до Стандартизованої програми підготовки суддів;

2.4.5.3. включення навчального заходу, проведення якого не потребує розробки матеріалів та їх актуалізації (за виключенням незначної зміни програми чи доповнення матеріалів), до Каталогів навчальних заходів періодичного навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації;

2.4.5.4. доповнення Плану науково-дослідної та науково-методичної роботи НШСУ на відповідний рік новими науковими заходами (щодо розробки, актуалізації матеріалів навчальних курсів) з огляду на виявлені навчальні потреби суддів.

2.4.6. Щодо навчальних заходів, які потребують незначної зміни програми чи доповнення матеріалів зазначається, які саме зміни необхідно внести до програми та/або доопрацювати матеріали із встановленням строку виконання.

2.4.7. У випадку прийняття рішення про доповнення Плану науково-дослідної та науково-методичної роботи НШСУ на відповідний рік новими науковими заходами, відповідний навчальний захід включається до проєктів Програми початкової підготовки за Загальним та Спеціалізованими (за юрисдикціями) блоками, Стандартизованої програми підготовки суддів, Каталогів навчальних заходів періодичного навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації після досягнення очікуваних результатів, визначених Планом науково-дослідної та науково-методичної роботи НШСУ.

### **3. Методологія оцінки навчальних потреб суддів**

3.1. Загальними критеріями оцінки навчальних потреб суддів є:

3.1.1. Спрямованість на задоволення індивідуальних потреб судді в підтриманні, підвищенні кваліфікації, необхідності вдосконалення знань, навичок та ставлення;

3.1.2. Урахування досвіду роботи суддів, рівня і спеціалізації суду, перебування на адміністративних посадах;

3.1.3. Комплексність та всебічність;

3.1.4. Урахування об'єктивних навчальних потреб суддівського корпусу. Відповідність пріоритетним напрямам розвитку країни, загальнодержавним програмним документам, включаючи ті, прийняття яких зумовлене зобов'язаннями щодо вступу до ЄС;

3.1.5. Актуальність та проведення навчань «на випередження», а не «пост-фактум» (урахування змін до законодавства, судової практики тощо);

3.1.6. Дотримання засад незалежності та неупередженості. Суддівська незалежність передбачає унеможливлення неналежного впливу на суддівське навчання. Оскільки пропонувані навчальні заходи можуть потенційно впливати на поведінку суддів при прийнятті ними рішення, зміст і заходи суддівського навчання визначаються НШСУ незалежно від впливу будь-якої установи, яка могла б отримати вигоду, включаючи міжнародні організації, органи фінансування, правотворчості, посадових осіб уряду, а також інших осіб, які мають політичний чи фінансовий вплив.

3.2. Методами виявлення навчальних потреб суддів є:

3.2.1. опитування (анкетування, інтерв'ювання суддів, включаючи регулярне оцінювання суддів);

3.2.2. спостереження під час проведення навчальних заходів;

3.2.3. проведення фокус-груп та інтерв'ю з суддями;

3.2.4. опрацювання джерел інформації, що свідчать про навчальні потреби суддів.

3.3. Формами виявлення навчальних потреб суддів є:

3.3.1. безпосереднє одержання інформації від суддів за допомогою спостереження, інтерв'ювання тощо;

3.3.2. опосередковане одержання інформації від суддів у письмовій та/або електронній формі;

3.3.3. одержання інформації без залучення суддів з використанням джерел інформації щодо навчальних потреб суддів.

3.4. Інформацією, що свідчить про навчальні потреби суддів (джерелами інформації щодо навчальних потреб суддів), є:

3.4.1. результати опитувань (анкетувань учасників навчальних заходів, інтерв'ювань суддів);

3.4.2. анкети (результати) регулярного оцінювання суддів;

3.4.3. звернення суддів;

3.4.4. інформація про навчальні потреби суддів, що надходить від місцевих і апеляційних судів усіх спеціалізацій, Верховного Суду та вищих спеціалізованих судів, територіальних управлінь Державної судової адміністрації України, Ради суддів України, органів суддівського врядування, міжнародних проєктів, галузевих асоціацій суддів;

3.4.5. отримана викладачами (тренерами) інформація під час проведення навчальних заходів;

3.4.6. звіти координаторів навчальних заходів у частині виявлених навчальних потреб;

3.4.7. повідомлення про виявлені навчальні потреби від розробників матеріалів навчальних курсів за результатами їх роботи або апробації навчального курсу;

3.4.8. результати проведеної оцінки ефективності навчальних заходів;

3.4.9. зміни до законодавства;

3.4.10. загальнодержавні програмні документи, директивні документи, у тому числі ті, прийняття яких зумовлене зобов'язаннями держави щодо вступу до ЄС, іншими міжнародними зобов'язаннями України;

3.4.11. рекомендації установ ЄС, Академії Європейського права (ERA), Європейської мережі суддівської освіти (EJTN) та Міжнародної організації суддівської освіти (IOJT);

3.4.12. результати моніторингу рішень судів та судових процесів;

3.4.13. судова практика, включаючи дайджести судової практики Великої Палати Верховного Суду, огляди судової практики касаційних судів, огляди рішень Європейського суду з прав людини, огляди практики Суду справедливості Європейського Союзу, узагальнень судової практики апеляційних судів;

3.4.14. дані судової статистики;

3.4.15. результати опитувань громадян, що стосуються діяльності суддів;

3.4.16. результати діяльності громадських організацій, що стосуються суддів;

3.4.17. наукові публікації та інформація, поширена лідерами думок;

3.4.18. повідомлення про навчальні потреби суддів, виявлені за результатами: участі працівників НШСУ у заходах (конференціях, круглих столах, міжвідомчих робочих зустрічах, підвищенні кваліфікації шляхом взаємного обміну тощо); проведених за участі працівників НШСУ наукових досліджень;

3.4.19. звітні документи, що стосуються стану правосуддя;

3.4.20. інша інформація, що свідчить про навчальні потреби суддів.